

Was-wordt-tabel wijziging Controleprotocol WSHD

In onderstaande tabel "oud - nieuw" worden in de linker kolom, uitsluitend die hoofdstukken en sub hoofdstukken opgenomen die wijzigen in het nieuwe controleprotocol. In de rechter kolom wordt vervolgens de gewijzigde tekst van het betreffende hoofdstuk weergegeven. Indien een hoofdstuk niet wijzigt, wordt dit niet in de tabel "oud - nieuw" opgenomen.

De hoofdstukken die volledig nieuw zijn, worden verderop in deze bijlage vermeld.

Bestaande tekst (oud)	Nieuwe tekst (nieuw)
Hoofdstuk 1. Inleiding	Hoofdstuk 1. Inleiding
	De tekst is geactualiseerd waarbij de directe relatie met de in de Waterschapswet en het Waterschapsbesluit opgenomen verplichting om een Controleverordening op te stellen is opgenomen. Het controle protocol wordt in het verlengde van vastgestelde Controleverordening WSHD 2025 opgesteld.
Sub hoofdstuk 1.1 Doelstelling	Hoofdstuk 2. Doelstelling
- Dit controleprotocol heeft als doel aan de accountant nadere aanwijzingen te geven over de reikwijdte van de accountantscontrole in het kader van het rechtmatigheidstraject, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van waterschap Hollandse Delta. - De Verenigde Vergadering kan de accountant alleen nadere aanwijzingen geven voor zover dit uitgaat boven de wettelijke minimumeisen. - Object van controle is de jaarrekening, en daarmee tevens het financieel beheer zoals uitgeoefend door of namens het college van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta.	Dit controleprotocol heeft als doel aanwijzingen te geven aan: - Het college van Dijkgraaf en Heemraden over de te hanteren verantwoordingsgrens en rapportagegrens voor de controle op de rechtmatigheid en de daarvoor geldende normstellingen en; - de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuringstolerantie en rapportagetolerantie voor de controle op de jaarrekening van waterschap Hollandse Delta (WSHD).
Sub hoofdstuk 1.2 Wettelijk kader	Hoofdstuk 3. Wettelijk kader
De Verenigde Vergadering heeft op 9 oktober 2008 de verordening ex art. 109, lid 1 van de Waterschapswet voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van het waterschap Hollandse Delta vastgesteld. Met onderhavig controleprotocol stelt de Verenigde Vergadering nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor een controlejaar.	De Verenigde Vergadering heeft op 18 december 2024 de verordening ex art. 109, lid 1 van de Waterschapswet voor de 'Controleverordening WSHD 2025' vastgesteld. Met onderhavig controleprotocol stelt de Verenigde Vergadering nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor een controlejaar.
Sub hoofdstuk 1.3 Opdracht aan de accountant	Hoofdstuk 3 Wettelijk kader
In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de Verenigde Vergadering nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. De accountant mag verwachten dat het waterschap inzichtelijk maakt welke wet- en regelgeving van toepassing is (normenkader).	In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan de Verenigde Vergadering nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapportagetoleranties. De accountant mag verwachten dat WSHD inzichtelijk maakt welke wet- en regelgeving van toepassing is.

Hoofdstuk 2. Uitgangspunten voor de controle	Hoofdstuk 4 Algemene uitgangspunten voor de jaarrekeningcontrole door de accountant (getrouwheid)
Zoals in art 109, lid 2 van de Waterschapswet is voorgeschreven, wordt de controle van de in artikel 103 Waterschapswet bedoelde jaarrekening uitgevoerd door de door de Verenigde Vergadering benoemde accountant. Conform wetgeving is de accountantscontrole gericht op het afgeven van een oordeel over: • de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva; • het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties (in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder verordeningen van de Verenigde Vergadering van het waterschap); • het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 98a Waterschapswet; Aanvullend hierop is de accountantscontrole gericht op het geven van een oordeel over de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Bij de controle zullen de nadere regels van het Waterschapsbesluit (hoofdstuk 5) en de 'Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.	Zoals in artikel 109 Waterschapswet is omschreven, zal de controle van de jaarrekening gericht zijn op het geven van een oordeel over: • Het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten, en ook de grootte en samenstelling van het vermogen; • De getrouwheid van de door het college van Dijkgraaf en Heemraden afgegeven rechtmatigheidsverantwoording; • Het in overeenstemming zijn van de door het college van Dijkgraaf en Heemraden opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels als bedoeld in artikel 98a Waterschapswet (zie het Waterschapsbesluit); • De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe (en rechtmatige) verantwoording mogelijk maken; • De bijlage bij de jaarrekening met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa). Bij de controle zullen nadere regels van het Waterschapsbesluit, de Kadernota rechtmatigheid, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en de Controle- en overige standaarden (NBA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden. Onder de financiële rechtmatigheid wordt begrepen dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen: 'in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder verordeningen van de Verenigde Vergadering van WSHD'.
Hoofdstuk 3. Goedkeurings- en rapporteringstoleranties	Hoofdstuk 5. Te hanteren toleranties voor de getrouwheid
De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en deelwaarnemingen.	De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of ieder financiële handeling maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties. Het uitvoeren van de werkzaamheden met inachtneming van de toleranties impliceert dat de controle zodanig wordt uitgevoerd dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening inclusief de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording. Naast deze kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling hanteren (professional judgement). De weging van fouten en onzekerheden vindt ook plaats op basis van deze kwalitatieve beoordeling.

Hoofdstuk 3. Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

In het hierna opgenomen schema zijn de voorgestelde goedkeuringstolerantie en de rapporteringstolerantie(s) opgenomen. De goedkeuringstolerantie komt overeen met het wettelijk minimum.

Goedkeuringstolerantie	Strekking accountantsverklaring:			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% bruto-lasten)	$\leq 1\%$	$>1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% bruto-lasten)	$\leq 3\%$	$>3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

(bron: artikel 5.4/Bijlage II Waterschapsbesluit)

Op basis van de begroting van het waterschap betekenen bovengenoemde percentages dat een totaal aan fouten in de jaarrekening van 1% van de totale lasten en een totaal van onzekerheden van 3% van de totale lasten de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring niet zullen aantasten.

Sub hoofdstuk 5.1 Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is de som van fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en daarmee de strekking van de af te geven *controle*verklaring.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden zijn minimumeisen voor de in controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. De goedkeuringstolerantie wordt berekend als een percentage van de totale lasten van WSHD.

Voor de goedkeuringstolerantie volgt de Verenigde Vergadering de volgende minimumeisen:

	Goedkeurende controleverklaring	Afkeurende controleverklaring
Som van fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle.	Gelijk of kleiner dan 2%	Groter dan 2%

Hoofdstuk 3. Goedkeurings- en rapporteringstoleranties	Sub hoofdstuk 5.2 Rapporteringstolerantie
Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporterings-tolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen. Voor de rapporteringstolerantie stelt de Verenigde Vergadering als maatstaf dat de accountant fouten of onzekerheden vanaf € 150.000 rapporteert.	De rapporteringstolerantie is op grond van artikel 5.5 Waterschapsbesluit een bedrag dat gelijk of lager is dan de bedragen die voortvloeien uit de goedkeuringstolerantie. De Verenigde Vergadering kan de accountant een rapporteringstolerantie voorschrijven. Bij overschrijding van de rapporteringstolerantie vindt rapportage plaats in het verslag van bevindingen van de accountant. De rapporteringstolerantie is vastgesteld op € 500.000. Dit houdt in dat de accountant elke fout of onzekerheid vanaf € 500.000 in zijn verslag van bevindingen meldt.
Hoofdstuk 4. Begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria	Hoofdstuk 6. Reikwijdtecontrole op de rechtmatigheid
De teksten in de sub hoofdstukken 4.1 t/m 4.3 worden vervangen door het nieuwe hoofdstuk 6.	Dit hoofdstuk vervangt het 'oude hoofdstuk 4. Begrip rechtmatigheid en de aanvullende te controleren rechtmatigheidscriteria' met de bijbehorende sub paragrafen.
Hoofdstuk 5. Reikwijdte accountantscontrole	Hoofdstuk 6. Reikwijdtecontrole op de rechtmatigheid
De teksten in de sub hoofdstukken 5.1 t/m 5.3 worden vervangen door het nieuwe hoofdstuk 6.	Dit hoofdstuk vervangt het 'oude hoofdstuk 5 reikwijdte accountantscontrole' met de bijbehorende sub paragrafen.
Hoofdstuk 6. Rapportering accountant	Hoofdstuk 9. Rapportering
Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:	Gedurende het jaar zal het college van Dijkgraaf en Heemraden aandacht schenken aan de rechtmatigheidsvraagstukken en hierover rapporteren. Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant.
Sub hoofdstuk 6.1 Pre-audit meeting	Vervallen
Sub hoofdstuk 6.2 Interim-controle	Sub hoofdstuk 9.2 Accountant: Interim controle
In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim-controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag (Managementletter) uitgebracht aan de directieraad, het college van dijkgraaf en heemraden, de auditcommissie en een afschrift gezonden aan de Verenigde Vergadering.	In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim controle uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt een verslag uitgebracht, de managementletter. De managementletter wordt met de Auditcommissie besproken.
Sub hoofdstuk 6.3 Verslag van bevindingen	Sub hoofdstuk 9.3 Accountant: Verslag van bevindingen
Overeenkomstig de Waterschapswet wordt over de jaarrekeningcontrole een verslag van bevindingen uitgebracht aan de Verenigde Vergadering en in afschrift toegestuurd aan het college van dijkgraaf en heemraden. Hieraan voorafgaand wordt het college van dijkgraaf en heemraden in de gelegenheid gesteld om: • vooraf herstelmaatregelen te treffen; • te reageren op door de accountant geconstateerde onrechtmatigheden en onvolkomenheden; • te reageren op de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over: • de opzet en uitvoering van het financiële beheer; • of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgt;	Overeenkomstig de Waterschapswet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan de Verenigde Vergadering. Het verslag van bevindingen wordt in afschrift toegestuurd aan het college van Dijkgraaf en Heemraden. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheerorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

de eventuele posten van de jaarrekening, posten van deelverantwoordingen en programma's, waaraan de accountant – zoals afgesproken in de pre-audit meeting – bij zijn controle specifiek aandacht dient te besteden. Gesignaleerde onrechtmatigheden worden toegelicht en gespecificeerd naar de aard van het criterium (begrotingscriterium, voorwaardencriterium, etc.). Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in onderdeel 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen.	
Sub hoofdstuk 6.4 Accountantsverslag	Sub hoofdstuk 9.4 Accountant: Controleverklaring
In de accountantsverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid, uitmondend in een oordeel over de jaarrekening. Deze accountantsverklaring is bestemd voor de Verenigde Vergadering, zodat deze de door het college van dijkgraaf en heemraden opgestelde jaarrekening kan vaststellen.	In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. De controleverklaring ziet toe op de getrouwheid van de jaarstukken inclusief de RMV van het college van Dijkgraaf en Heemraden. Deze controleverklaring is bestemd voor de Verenigde Vergadering, zodat deze de door het college van Dijkgraaf en Heemraden opgestelde jaarrekening kan vaststellen.
Hoofdstuk 7. Geldigheid	Hoofdstuk 10. Geldigheid
Dit protocol is van toepassing op de controle van de jaarrekening met ingang van verslagjaar 2014 van waterschap Hollandse Delta.	Dit protocol is van toepassing op de controle van de jaarrekening met ingang van verslagjaar 2025 van waterschap Hollandse Delta.

Nieuwe toevoegingen aan het controleprotocol:

Nieuwe tekst (nieuw)	Toelichting
Hoofdstuk 7. Rechtmatigheidsverantwoording (RMV)	De Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) heeft een model tekst opgesteld voor de RMV. Een nadere toelichting op de RMV zal worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt onder meer ingegaan op de volgende aspecten: - Beheersmaatregelen die zijn getroffen om in de toekomst tekortkomingen in de rechtmatigheid (fouten of onduidelijkheden in processen) te voorkomen; - Bevindingen die onder de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording blijven, maar wel relevant zijn om de Verenigde Vergadering over de informeren; - Bevindingen die boven de rapporteringsgrens vallen die het college van Dijkgraaf en Heemraden en de Verenigde Vergadering hebben afgesproken.
Hoofdstuk 8. Te hanteren grenzen voor de rechtmatigheid	Met het toevoegen van dit hoofdstuk wordt een nadere duiding gegeven van en toelichting op de begrippen en de toepassing van de verantwoordingsgrens en rapporteringsgrens in het kader van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.
Sub hoofdstuk 9.1 Het college van Dijkgraaf en Heemraden: Rechtmatigheid	Vanaf 2025 rapporteert het college van Dijkgraaf en Heemraden over de uitgevoerde rechtmatigheidscontroles in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag. De opvolging van de aanbevelingen n.a.v. van de rechtmatigheidscontroles worden gemonitord.